СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 161. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, пятниця, 17-го серпня 1945. No. 161. NEW YORK and JERSEY CITY, Friday, August 17, 1945. VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

ПЛЯНОВІ ПЕРЕМІНИ КРАЮ З ВОЄННОГО ПОЛОЖЕННЯ НА МИРНЕ

Федеральні аґенції проголошують одна по одній пляни, приготовані наперед ще за час війни, як перевести край з воєнного стану на мирний. Ці пляни оприлюднені у формі звітів для президента Трумана і вони дотикаються всі ділянки економічного і суспільного життя. Директор Воєнної Мобілізації і Реконверзії Джан В. Снайдер назвав навіть свій звіт наголовком: „Від Війни до Миру — Визов". Є це документ із 6,000 слів, в якому Снайдер представляє „мобілізацію для миру".

У звіті заповідає Снайдер 4 важниці економічні цілі, які мусять бути сповнені в найближчій будучині. Ними є: 1. праця для всіх, хто хоче й може працювати; 2. постійний зріст життєвої стопи; 3. стабілізація нашого господарства на те, щоб недопустити до несподіваних змін чи то в напрямі інфляції чи в напрямі дефляції; 4. збільшення нагоди для фармерів і бизнесовців.

Усі такі зарядження мають на меті те, щоб недопустити до довшого триваючого масового безробіття.

Знесення або звільнення воєнних обмежень.

Тому, що у воєнному часі треба було завести різні обмеження на поли господарськім і політичнім, ці обмеження зносяться або цілковито або постепенно. Для громадських вольностей найбільше докучливою була цензура на ґазети і на новини передавані по радіо. Таку цензуру знесено цілковито, а директор цензури Байрон Прайс оприлюднив, що всі робітники в бюрі цензури будуть звільнені впродовж 30 днів. Єдина цензура, яка ще останеться всилі, це цензура новинок про виріб атомічних бомб. Цю справу називають „Проєкт Мангетен" і всі робітники та урядовці, які працюють у цьому проєкті зобовязані до дальшої мовчанки як за воєнних часів.

Відпайковування матеріялів і харчів.

Бюро Адміністрації Цін оприлюднило, що знесено пайкування на ґазоліну, на петролій і інші матеріяли для отоплювання, а також і на продаж печей до огрівання. У харчовій ділянці звільнено пайкування презервованих харчів у бляшаних коробках, а задержано ще пайкування мяса, товщів, оливи, масла, цукру, взуття і автомобілевих опон.

ОБТЯЛИ ВОЄННІ ВИДАТКИ НА ПОНАД 23 БІЛІОНИ.

Департамент війни зарядив застановлення праці у воєнній продукції вартости 23½ біліонів долярів. Негайно після проголошення президентом здачі Японії пішли телеґрами до управителів фабрик та до контракторів, щоб припинили дальшу працю. Дотеперішні місячні видатки на воєнні замовлення були по 2½ біліонів, а тепер будуть лише по $435,000,000. Цілковито стримано виріб зброї й амуниції, а інші матеріяли виробляють лише в обмеженій кількости.

ВЕЛИКИЙ ВИРІБ ЦИВІЛЬНИХ ПРОДУКТІВ В 1946.

Крядові економісти так представляють перехід з воєнної продукції на мирну: Наразі буде яких 15,-000,000 без роботи. Це потриває тиждень-два, бо деякі фабрики вже наладжені і потребують робітника до праці. Інші підприємства будуть наладжуватися постепенно і будуть набирати робітника. Продукція цивільних предметів буде йти на високі розміри вже з початком 1946. р.

Ціни продуктів не підуть вгору, навпаки, вони будуть знижені до цін з 1942. р., отже прийде радше дефляція, ніж інфляція. Це тому, що на ринку появиться доволі нових виробів і не буде страху, що їх нестане.

ПОМИЛКОВО ДВА ДНІ СВЯТ ЗАМІСЦЬ ОДНОГО.

Американські податковці мусять заплатити мільйони долярів за чиюсь помилку у заведенню двох днів урядових свят з нагоди проголошення Дня Перемоги. Президент Труман проголосив з Білого Дому 14. серпня, що наступний день можна звільнити робітників з федеральних занять, на скільки вони не конечні, а вчасі урядового Дня Перемоги, який ще не назначений, можна буде звільнити тих робітників, які працюють за премію, значить таких, що вчасі свят побирають півтори платні, або подвійну платню. Хтось з високих урядовців вияснив цю справу так, що має бути два дні свят з нагоди проголошення перемоги і за ці два дні робітники дістануть платню. В більшій частині так сталося і робітники пішли святкувати. За цим позамикали робітні приватні підприємства і власники крамниць і банки.

Департамент скарбу заповідає ще одну позичку з нагоди перемоги

Подібно як після першої світової війни, так і тепер департамент скарбу заповідає кампанію за Позичку Перемоги. Секретар скарбу Фред М. Винсон не виявив ще докладного часу кампанії, а сказав лише загально, що позичку требаб перевести в як найскоршому часі. Догадуються, що її призначать на кінець вересня або на початок жовтня. Також не означено висоти Позички Перемоги, але є переконання, що вона буде виносити 10 біліонів долярів. Позичка потрібна на це, щоб покрити дефіцит скарбу і на те, щоб недопустити до інфляції, коли люди мають забагато грошей і радіб їх видавати на щонебудь.

230 ЯПОНСЬКИХ БАЛЬОНОВИХ БОМБ У ЗАХІДНІХ СТЕЙТАХ

Після знесення цензури виходять на денне світло воєнні затії, заподіяні японцями. Стало звісним, що японці спустили на західні стейти 230 бальонових бомб. Це були бомби привязані до паперових бальонів, випущені з кораблів і гнані вітром. Вони падали на побережжу Тихого океану між Аляскою і Мексиком, а одна загналася аж до стейту Мишиґен. Кожен бальон мав 5 бомб з них 4 для запалювання огнів, а одну для вибуху. Американські вояки й урядовці звичайно відкривали такі бальони і находили всі бомби, привязані до них. Лише одна бомба спричинила смерть 6 осіб, а це було в Лейквю, в стейті Ореґон. Таксамо лише у двох випадках бомба запалила огонь, а одна бомба впала недалеко фабрики, де йшла праця над виробом атомічної бомби. Тому, що не всі бальони ще віднайдено, власти вишукують їх і остерігають населення перед небеспекою вибуху.

УРЯДОВА МАПА ДЛЯ ОКУПАЦІЙНИХ СМУГ В НІМЕЧЧИНІ

Департамент стейту опублікував мапу аліянтських окупаційних смуг в Німеччині. На мапі находяться докладні границі кожної окупації. Початково було пропоновано лише 3 полоси, тобто для Росії, Америки й Анґлії, а тепер є їх уже 5, бо ще прийшла французька й польська. Поляки займають східню частину Німеччини, яка має припасти коилсь Польщі в заміну за Західну Україну й Білорусь поза лінією Курзона. Така польська границя на заході йде від міста Штетін до границь Чехії поза Ґерліц.

Новий британський уряд пропонує удержавлення банку і копалень

У середу, 14. серпня, відбулося в Лондоні врочисте відкриття британського парляменту. Відкриття відбулося за всіми традиційними правилами, не дивлячися на те, що до правління прийшов вперше уряд з одної Партії Праці. Як усе в давнині, так і тепер король у своїй престольній промові начеркнув головну програму нового уряду.

Цим разом король Юрій Шестий заявив у престольній промові, що його уряд предложить парляментови до ухвалення проєкт удержавле ння копалень та Банку Анґлії, як також проєкт зреалізовання повної самоуправи для Індії.

Відкриття парляменту припало на день проголошення перемоги над Японією. З того приводу до британців промовили радіом король Юрій, премієр Атлі та бувший премієр Чорчил. Король закликав арод працювати для мира.

ДУХОВНИК ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ АТОМІЧНОЇ БОМБИ

Декан церкви Ст. Албанс в Анґлії для протесту проти вживання атомічної бомби відмовився дозволити відправити в церкві абацтва Св. Албанс богослуження подяки за перемогу в війні. Казав, що він не бачить основи дякувати Богу за вживання інструменту, що вбиває людей без розбору.

ФРАНЦУЗЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ПРОТИ СОЮЗУ З КОМУНІСТАМИ

Державний конгрес Французької Соціялістичної Партії відкинув проєкт обєднатися на теперішній час з комуністами. Він рішив теж не відкликати своїх представників з кабінету ґенерала Де Ґола, не дивлячися на те, що Де Ґол відкинув погляди соціялістів про спосіб відбуття найближчих загальних виборів у Франції.

ПЕТЕН МАЄ ВИГЛЯДИ НА ПОМИЛУВАННЯ

Присяжні судді, що засудили маршала Петена на смерть за державну зраду, поповнену через співпрацю з німцями, припоручили Петена до помилування. Зогляду на те, загально сподіваються, що його кара буде перемінена на досмертну вязницю.

Петена вже позбавлено уніформи маршала та вислано до форту Порталєту, недалеко еспанської границі, де свого часу на приказ Петена держано таких політичних діячів Третьої Републики, як Блюма, Деладіє, Ренода та Манделя.

В ПОТСДАМІ ВІДКИНЕНО РОСІЙСЬКІ ПРЕТЕНСІЇ ДО ДАРДАНЕЛІВ

Сем Повп Бруер, кореспондент „Ню Йорк Таймсу", доносить з Істанбулу, що домагання Росії до Туреччини допустити її до контролі Дарданелів відкинено в Потсдамі, коли проти домагання заявилася Британія.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Корабель нищитель Злучених Держав Шов виглядав так ранком 7. грудня 1941, коли на нього кинули бомбу японці з літаків. Його магазин вилітає в повітря серед незвичайного видовища огняних ефектів.

МЕКАРТУР ВИКЛИКАЄ ПРЕДСТАВНИКІВ ВОРОГА

Ґенерал МекАртур, яко начальний аліянтський командант на Пацифіку, приказав Японії вислати представників держави в товаристві військових дорадників до головної кватири Аліянтів, аби дістати аліянтські умовини здачі.

Японські представники мають поїхати літаком, означеним спеціяльними знаками, та при своїй стрічі з американськими представниками мають ужити гасла „Батаан". Вони мають виїхати в дорогу в пятницю та осісти на сушу на Іе Шімі, невеличкому острові коло Окінави, звідки американський літак перевезе їх до Манілі, на Филипини.

Де відбудеться врочисте підписання здачі Японії Аліянтам, ще не розкрито. Ґазетярі догадуються, що відай на американськім воєннім кораблі, можливо в якімсь японськім заливі.

ЯПОНСЬКИЙ КАБІНЕТ РЕЗИҐНУЄ.

Повідомлення японського народу японським цісарем, що держава здалася Аліянтам, вкрило цілу Японію жалобою.

Ґазети й радія подали, що на останньому засіданню кабінету міністрів по обличчі цісаря плили потоки сліз. Мовляв, цісар почав плакати, як він сказав, що він не може більше дивитися, як його піддані гинуть в огнях битв.

Протягом пяти годин після проголошення здачі цісарем цілий міністерський кабінет під премієром Сузукі зрезиґнував. У своїй заяві вступаючий кобінет заявив, що нове положення Японії вимагає нових людей зо свіжими ідеями. Він закликав народ до дисципліни.

Серед японських часописів слідно шукання за потіхою в важкому положенню народу. Одна ґазета наприклад пише, що Японія не втратила в поразці духової сили.

ОСТАЙНІ ПОВІТРЯНІ РЕЙДИ.

Американські літаки, базовані на літаковозах Третьої Фльоти ПациФіку, знищили або ушкодили підчас рейдів, доконаних перед одержанням офіціяльного звідомлення про здачу Японії, 45 японських літаків.

Навіть після проголошення здачі Японії президентом Труманом багато японських себеґубних летунів вибралося на рейди проти американських збройних сил. Два такі літаки вдарили на острів Іґеїе, що лежить 30 миль на північ від Окінави, та ранили принаймні двох американців.

Протилетунські гармати з кораблів Третьої Фльоти зострілили 16 японських літаків, що атакували американські кораблі, що стоять здовж японських побереж. Після проголошення президентом Труманом вістки про здачу Японії адмірал Голзі видав приказ до своїх кораблів зострілити кожний японський літак „у приязний спосіб".

СОВЄТИ ДАЛІ ВЕДУТЬ ВІЙНУ.

Ґенерал Антонов, начальник штабу Червоної Армії, заявив, що совєтські війська будуть вести в Манчурії операції до того часу, поки японці не складуть зброї.

Останнього дня блискавична скорість совєтського наступу в Манчурії ослабла значно; за добу совєтські війська посунулися вперед 12 до 19 миль.

Совєтські забалкальські війська під командою маршала Маліновського заняли місто Канґпао в Чагарі, південносхідній провінції Нутрішньої Монголії, всего 150 миль під Пекіну, старинної столиці Китаю.

Для становища Росії замітно, що проголошення комунікату про здачу Японії Аліянтам не викликало в Москві найменшої зміни; не було передусім ніяких вуличних демонстрацій, не вивішувано прапорів, ні не заряджувано офіціяльного святкування перемоги. Перемогу в Москві святкували тільки перебуваючі там американські вояки.

З КИТАЙСЬКОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ.

Ґенералісімус Кай-Шек візвав ґенерала Це-тунґа, команданта китайських комуністичних військ, на наради до Чунґкінґу для обговорення різних справ та вимирення громадянської війни.

БЕРЛІН АПАТИЧНИЙ ДО УПАДКУ ЯПОНІЇ.

Берлінці приняли вістку про здачу Японії Аліянтам без найменшого вияву почування для долі найважнішого союзника Німеччини. Всі німці дістали досить докладне повідомлення про цю здачу від 20,-000 американських вояків у Берліні. Ці одначе перемоги гучно не святкували, як не робили цього німецькі ґазети, видавані окупаційними військами. Видавана Червоною Армією по німецьки „Теґліхе Рундшав" писала про „монґольську народню републику", соціял-демократичний орґан писав про нірнберський суд націстичних верховодів, а католицька ґазета про суд Петена.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинокe число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіти і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЯПОНІЯ КАПУТ

Коло три й пів року тому, голосив тодішній президент Рузвелт, що день 7. грудня 1941. року останеться во віки в памяти американського народу. Був це день соромного, бо підступного нападу японських збройних сил на американські посілости на Пацифіку. У півчверта року пізніше після „Перл Гарбора" настав день 14. серпня 1945. року, котрий останеться теж во віки в памяти американського народу як день відплати за Перл Гарбор, а в памяти японського народу як день соромної здачі бундючних колись напасників.

Та здача Японії є чимось багато більше, ніж простою здачою одної з воюючих сторін. Передусім Америка в цій війні не сама, а стоїть з нею 24 держави світа, себто, можна сказати, просто весь людський рід. З другого боку Японія, нині щоправда сама, але ще не так давно вона мала зо собою великі сили, звязані так званим пактом проти комунізму. Попри цісарську Японію стояли, менших риб не начисляючи, фашистівська Італія й націстична Німеччина. Кожна з тих трьох потуг ішла напасно проти мирних сусідів з кличами грабіжу: Італія в імя відбудови римської імперії, Німеччина в імя панування „чистих арійців" над світом, Японія в імя опановання для себе всеї Азії, Австралії й Пацифіку.

Найслабша з них Італія провалилася перша. Як упала Німеччина, ведена божевільним провідником, програ Японії стала неминучою, хоча її перемога виглядала зпочатку певною. Отже програна Японії це частина програної певних сил, що збиралися переміняти політичні границі на всій земській кулі.

Японія вела цю війну безпощадно, не зважаючи на правила людяного ведення війни, вироблені здавна цивілізованими державами. Вона була так певна виграної, що вона була певна, що поломання цих правил їй увійде безкарно. Доля хотіла одначе, що вона могла в цій війні стратити просто все своє населення, бо проти неї одної остався не тільки весь світ, але ще й придумано найстрашнішу зброю людської історії. Побачивши неминучу програну, Японія пробує рятуватися здачою. Та сама Японія, що не признавала здачі навіть своїм переможеним воякам. Це одно показує, який страшний перелом робить ця війна в Японії.

Пішла Японія до війни з широко закроєними плянами загарбань чужих земель, а виходить з неї з виглядами, що вона буде окроєна до кількох вузьких островів, що вона втратить 40 процентів своїх посілостей, які вона мала перед починанням воєнних кроків. Японські провідники тепер певно киплять бажанням пімсти за цю страшну поразку, але до Японії має незадовго ввійти збройна сила переможних Аліянтів, котра вже певно за те подбає, аби Японія вже ніколи не станула знову на дорогу напастей супроти своїх мирних сусідів.

ЗАМІТНИЙ ЮВИЛЕЙ

У суботу, 11. серпня цього року, минає десять літ з того часу, як президент Злучених Держав Френклин Рузвелт підписав закон про суспільне забезпечення. Цей десятилітній ювилей обходила врочисто американська адміністрація відповідними заявами й енунціяціями, між котрими не бракувало заяви самого президента Трумана.

І адміністрація зробила зовсім розумно, що в цей спосіб звернула народови Америки увагу на дату підписання того закону, бо той закон становить перелом у суспільнім законодавстві Америки, а дата підписання закона це немовби початок нової ери в історії Америки.

Закон про суспільне забезпечення завів за одним замахом пять добродійств для населення краю. Передусім завів федеральну систему забезпечення на старі літа ,як також забезпечення для тих, що осталися в живих по смерти старих людей. Він завів далі скомбіновану федерально-стейтову систему забезпечення на випадок безробіття та подібну скомбіновану систему забезпеки для бідних невидючих осіб та для незабезпечених дітей.

Постановлені в законі добродійства й підмоги не є високі. Це тому, бо люди й організації, які противилися ухваленню подібного закона, були десять літ тому на стільки сильні, що вони вспіли не допустити до ухвалення належного забезпечення для старців, безробітних і дітей. Американське громадянство було в той час ще мало свідоме того, що в Америці вже скінчилася епоха необмеженого розвою приватних підприємств, підчас котрої всяка людина мала широкі можливости добути працю й заробіток. Не дивлячися на те, що американський бизнес був уже опанований і звязаний великими, часто монопольними підприємствами, американське громадянство ще далі держалося засад і звичок, що походили з часу, як в Америці всякий бизнес був у початках, як він був свобідний і негальмований великими комбінаціями. Американське громадянство всеще приплескувало багатим ґазетам, які йдучи за інтересами таких великих підприємств, дурили народ, що Америка це край необмежених бизнесових нагод та що тільки лінюх або нездара не вибивається наперед інших і не багатіє.

По таких народних звичках і упередженнях ударила велика депресія, що почалася в 1929 році. Були в Америці депресії й давніше, і вони правильно кінчилися за рік-два. Тому й в 1929 році американці були переконані, що й ця депресія закінчиться за рік-два. Всі так і вірили, коли Герберт Гувер, інжинір та бизнесмен на становищі президента Злучених Держав, заявив підчас депресії, що добробут жде нас зараз за скрутом вулиці. Коли одначе депресія не дивлячися на подібні запевнення, тривала далі, коли вона перетривала три роки, а затим перейшла в четвертий рік, тоді весь народ Америки зрозумів, що Америка досягнула зовсім нової фази свого економічного розвою, що депресія це вже не хвилеве явище.

Зрозумів тоді теж народ, що з цею новою депресією вже не може собі давати ради поодинока людина, без суспільної допомоги, бо тепер депресія триває так довго, що вичерпає фонди хочби як добре заосмотреної в ощадности людини. Словом, народ зрозумів, що Америка мусить завести в себе вперше новину, що в такім суспільнім, людиною незавиненому нещастю, як безробіття, має людині помагати громадянство.

Це було справді переломове переконання, з котрого виросло переломове, революційне законодавство. Велику заслугу для його ухвалення поніс покійний президент Рузвелт, котрий не дивлячися на те, що він походив з багачів, зрозумів хід суспільного розвою та випливаючу з нього конечність. За те йому належиться велике признання від тих, що користають з добродійности закону, як йому не щадили й не щадять різних визиванок вороги такого законодавства, яким безробіття не грозить ніякою особистою втратою й які тому вважають таке законодавство радикалізмом, соціялізмом і большевизмом.

Коли по смерти Рузвелта начальний уряд краю перебрав президент Труман, усі люди, так прихильники й противники закона суспільного забезпечення, питалися себе, куди піде новий президент: чи піде він дорогою свого попередника, чи може дасться встрашити нападами ворогів та поверне назад до часів Гувера та до тих засад, що їх Гувер уважав непорушними й святими? Своєю заявою в день ювилею закона про суспільне забезпечення президент Труман дав мимоходом відповідь на це питання: Він сказав, що він признає великі заслуги закона про суспільне забезпечення. Якщо він має які слова критики для того закона, то хіба те, що він не йде досить далеко, що він дає за низькі забезпечення. Цим президент Труман дав до зрозуміння, що по його розумінню розвою Америки, у краю уже безповоротно минула епоха приватного забезпечування людини проти безробіття. Америці вже до давньої системи не вертатися. Її треба йти, але не назад. Не можна їй йти не то вже не до Гувера, але навіть не до Рузвелта. Їй треба йти все далі вперед.

Знання, яке рішає про смерть адо життя

III.

Наука йде швидко наперед.

Упродовж останніх 100 літ, а головно в останнім 25-літтю наукові відкриття прислужилися до збагачення, а подекуди і до поширення небеспеки для світу. Та найбільше причинилися вони до цього, що світ скорчився. Тепер віддаль із Сан Франсиско до Ню Йорку або Токйо є такасама, як з Ню Йорку до Вашингтону, як сказав британський міністер закордонних справ Антоні Іден.

Коли війни в минулому були винищуючі, то ніхто не сумнівався, що людство таки переживе їх. Наділі людство дуже скоро приходило до себе після кожної війни. Одначе сьогодні цивілізація є в небеспечній загрозі. Міста можуть щезнути з поверхні землі — от Лідіце, Берлін, Кельн, Сталінград, Токйо, Кобе, Гірошіма, Наґасакі це лише застрашаючі свідоцтва цього, що може статися в майбутньому. Поступ науки причиниться до того, що прийде знищення на ґльобальну скалю, іще більше страшне, ніж знищення Німеччини або Японії. Прийде загальна руїна. Такі необмежені є границі науки, вітворені через досліди, що впродовж життя найближчих ґенерацій військові, морські і повітряні сили, які ми знаємо досі, перебудуть цілковиту революцію.

Оті німецькі винаходи V-2, що могли летіти на віддаль 3,000 миль, це не пуста перехвалка. Лише наше швидке збомбардування німецьких експерементальних баз врятувало Ню Йорк перед їх нападом. Перемога над Німеччиною запобігла 6-місячному часови, в котрім німці могли знищити Лондон. Вони рахували, що їм треба два роки часу на те, щоб виробити ракету, яка може гнати 15,000 миль, отже навіть з Англії до Японії. Американські дослідники провірили, що німці мали в горах Конштайн фабрику ракет 800 стіп під землею і там працювало 12,000 невільничих робітників. Вони виробили вже сотки летучих бомб. Нам казали теж, що німці вислали японцям перед своїм упадком пляни на будову бомб „Ві". Загалом німці працювали гарячково над тайною зброєю вчасі, коли прийшов кінець. Німці вже викінчили були моделі на висилку ракетних стрілен, а кілька з них були керованих при помочи радія.

Отже кінець европейської війни витягнув на денне світло докази, що розвиток нової зброї дійшов до кількох інтересних ступнів, а це: Виріб далекосяглих високовибухових стрілен; керування таких стрілен або самочинними машинами або радіовими филями; дуже завзяті досвіди над випущенням і контролею атомічної енерґії.

За 10 літ ми можемо стрінутися з далеколетючими стрільнами, які перелетять понад океани. Не є вже занадто неможливе бажання, щоб стрільна перелітали по 5,000 і 10,000 миль на годину. Дорога для таких літаючих стрілен піде сотки миль понад поверхню землі. Така одна бомба може містити в собі найменше 5 тон вибухових матеріялів, а може везти теж і тисячі огневих бомб, що запалюють доми. Нові бомби можуть мати 100 тон ваги і 100 стіп довжини. Ці бомби можуть бути керовані радіом так точно, що вони впадуть у саме серце міста або у віддали лише кількасот стіп від своєї цили.

Випущення атомічної енерґії.

Атомічну енерґію треба відрізнити від звичайної енерґії, яка походить від спалювання звичайного топлива. Топлива дають силу лише через хемічне ділання, а кількість енергії зо спалювання є дрібничкою в порівнанню з атомічною енерґією, яку можемо дістати з якої небудь річовини.

Для зрозуміння атомічної енергії вистарчить навести, що колиб шклянку води переміняти в атомічну енерґію, то вона вистарчить на те, щоб пігнати корабель через Атлянтійський океан і назад. Науковці кажуть нам, що кілька фунтів якогонебудь металю, переміненого на атомічну силу, спущену на метрополію, перемінять це місто у стовп ясного світла, що сягне до небес. Це вже не знищення, це заглада - небуття! Бомби, скинені в більшій кількосви на місто, перемінять ґрунт цього міста в камінь, попіл і порох.

Не треба забувати, що наука не вдоволяється винаходом руйнуючої зброї, а водночас винаходить теж і оборону. Треба думати, що і літаюча бомба не буде виїмком і незабаром появляться винаходи з осторогою проти наближаючого нещастя. Наука мусить найти засоби, як відкривати таку зброю і як її нищити, заки вона ще булаб випущена. Час для оборони перед загрозою буде числитися на мінути й секунди, а не на роки, дні й години, як це було в минулому.

Це лише вказує на конечність постійного досліджування і розвитку зброї як для наступу так і для оборони.

Велика держава досі чулася розмірно забеспеченою перед нападом ворога в порівнанню з малими державами. Але тепер ця забеспека є лише злудою. Ніодна держава не буде беспечна. Навіть і мала держава, коли винайде тайну зброю, буде могла знищити велику державу. Вчені малої держави можуть бути першими у відкриттю відповіди на нерозвязані наукові питання теперішнього часу. А коли мала держава дістане якусь тайну зброю, вона стане сильнішою, ніж велика держава. Велика держава, як замітив ґен. Айзенгавер, не є голодна війни, бо вона багата. Але мала держава, виголоджена, може шукати війни з розпуки.

Тому, так як я дивлюся на справу — пише ґен. Сарнов — велику надію на мир, світ може досягнути через свободу від недостатку, через винахідчивість людини в царині атомічної енергії, електроніках, хемії і в інших науках.

Мир залежатиме тепер від признання всіх держав, що вони кожна окремо відповідальні за те, щоб недопустити до війни.

УКРАЇНСЬКИЙ ОБЄДНАНИЙ КОМІТЕТ ДОПОЛОГИ В АРҐЕНТИНІ.

У ч. 104. тижневика Перелом в Буенос Айрес в Арґентині надруковона відозва новозорганізованого „Українського Обєднаного Комітету Допомоґи Жертвам Війни при Арґентинському Червоному Хресті". „Зібрану допомогу — сказано у відозві — висилатиме комітет в порозумінню з подібнями українськими комітетами в Злучених Державах Америки і Канади у ті місцевости в Европі, де ця допомога найбільше потрібна", — Голова Комітету: інж. Омелян Песцьоровський, заст. д-р Е. Стойкевич і о. Іпатій Майка; секретар І. Кривий, скарбник: Т. Михайлівська, Ст. Поплавський. Крім них є референти пропаґанди, надзірна рада і радні, разом 17 осіб. Перше засідання комітету відбулося 20. червня 1945.

ЖАРТИ

Випробована метода.

Синок: — Тату, як можна зловити божевільного чоловіка?

Батько: — О, це не важко, Треба лише напудрувати лице, почервенити усточка, причісати відповідно волосся і вбрати тарну суконку.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з іміґрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

60)

Фармерство винує еміґрантів, а самож підписувало „афідавити" не для одногодесятка тисяч за пять долярів від еміґрантської душі. Того знов не добачує, що за тону пшениці він вимінює тону отрубів, ще й доплатити мусить. Що за мішок муки доплачує пересічно двіста трицять відсотків вартости пшениці. Що за корову чи бика одержить гроші на фунт мясива. Самий таке бачив у околиці, де зимував. Зібрали фармері ваґон худоби до різні у недалекому Виніпеґу. За якийсь час прийшли їм чеки. Господар Безхатного дістав чек за відпровадженого півторарічного бичка. Подивився на нього і з місця зажадав ковбаси на вартість чека. Поштар і склепар в одній особі дав пів фунта. Фармер тут же без хліба ковбасу зїв, зняв шапку, перехрестився і каже:

— Ну, Богу дякувати! Я й не знав, що в мене аж такий апетит! Адже півторарічнього бичка за раз зїв!

— Дякуйте Богові, що не прийшло вам за „фрейт" доплачувати, як ось Трачови, — поштар його потішив.

За фунт масла фармер одержував тоді три центи, за дванацять яєць два центи. А попробувати докупитися у Виніпеґу? Яйця вісімнацять центів, масло всіх двацять пять. Хто, отже, доробляється? Не фармер!

Злість брала Безхатного на фармерський нерозум. Адже зарізав би того бичка, — так місяць цілий з родиною обжиравсяб! Маслом волів оси мазати, замісць коломазі, чим по три центи віддавати! До річи, за фунт коломазі платили по пятнацять центів. Ну, і хтож винен у фармерській нужді?

Фармерські продукти обезцінені, фабричні вироби у тій самій ціні, що й за добрих часів. Надпродукції на них, як видно, нема. Та й ще одна притичина. Фармерство бажає вдавати з себе заможнішого, чим є на ділі. Взяти хочаб автомобілі, чи хліборобські машини. Почує фармер зайвих пару десяток в кишені — і вже кортить щонебудь купити. Тягне стару машину до аґента, купує нову — звичайно на виплат. Стару машину купує бідніший фармер і любесенько обходиться з нею десять років. А наш багач заплатить пару рат, далі не спроможеться і — нема машини, нема й грошей. Все через те, що хоче багатших від себе наслідувати. Наслідування й вилазить боком.

Та що можна сказати нарікаючим на крізу й злидні фармерам чи робітникам, які в той же час видають не одну десятку на „Божий дар"-горілку? Чи тим жіночкам, близько три сотки фунтів ваги, що вбираються на „дівчинку", вживають, ніби для принади, не мало смаровидла? Повбираються у „дреси" — „о по сю пору", за Гоголем кажучи, — вислів технічний, по модерному означуючий — три цалі вище колін. Підпилий чоловік дішиться, що жіночка його така „бійбочка"; — це така алеґорія, означує, що жінка побиває бочку своєю товщиною.

Це все, разом скупчене, і витворює крізу й нужду. Крізи не існувалиб, колиб фармерство організовано боронило своїх прав, не допускало пониження цін. Єж на все способи. Ціни не падалиб, колиб, наприклад, ні один фармер не завіз до елевейторів ані бушля збіжжа впродовж двох-трьох місяців, колиб боронив себе у законодатних установах держави. Але скрізь і всюди фармерських інтересів боронить... адвокат! Чиж фармерство не моглоб вибрати до законодатних установ кращих зо своєї кляси? Невже серед фармерів нема розумних, совісних людей?

Ось так передумував Остап Безхатний годинами ворочаючися під фармерським возом короткими червневими ночами. До причин крізи так і не дійшов: занадто багато їх, занадто помотані й поплутані. Через три дні одержав півтретя доляра і з фармером попрощався.

Вернув знов до Канори. Переночував, обдивився по містечку. Пішо вибрався до Йорктону. Здогнав його автом однорукий добродій, ветеран великої війни, — поштар у містечку. Бідолаха, довідавшися про народність Безхатного, заговорив анґлійсько - українською мішаниною, сказав, що нема лиха без добра; він заощадить на рукавицях, „нот зимно". Та з очей світився сум, хоч силувався усміхатися. Чутливий Безхатний тяжко зітхнув. Тисячі калік бачив він у стократ гіршому становищі, без жадної піддержки й опіки.

Покрутившися у місті пішов на нічліг до колишньої господині. Йому відведено кімнатку з бальконом. Найшлося у господині пару книжок. Зачитуючися другого дня на бальконі, почув розмову на веранді сусідньої хати. Щось зразу штовхнуло його — підслухувати чужі секрети негарно. Заспокоїв себе тим, — він же має право сидіти на сонці. Розмовники можуть піти собі й до хати. Колиж розмовляють на веранді, стало бути у розмові секретів нема. Старався не слухати, але розмова ставала все голоснішою.

Чоловічий голос прохав грошей, — жіночий відмовляв. Чоловік тоді почав домагатися, нарікав, що вона його не любить. Йому грошей до зарізу потрібно, а взяти крім неї нема де. Вона говорила втихомирюючо:

— Звідкиж тих грошей вже набрати? У чоловіка платня мала, на їжі щаджу, щоб тобі щось зашпарувати. Купилам тобі убрання, щоб грішним тілом не світити, чогож ти хочиш?

— Годі дорікати тим убранням! — огризнувся коханок.

— Я не дорікаю! Тільки кажу, що грошей нема!

— О, бачиш! А кажеш кожного дня до тебе приходити. Пару поганих долярів на пиво навіть жалуєш! Так то ти мене любиш!

(Дальше буде).

„Я бачив власними очима"

(Уривки з листа збігця з Західної України).

Велику втіху і вдоволення принесли мені часописи „Свобода" й „Новий Шлях", які несподівано вдалось мені одержати тут, на терені Великої Британії. З їх змісту я довідався про життя та діяльність української еміграції в сьогоднішнім так важнім та рішальнім часі. Кровний звязок, одно походження зводить нас завжди до одних почувань, коли іде про долю і потреби рідного народу.

Кількалітня кровава війна урвала можливість сталого контакту між краєм і еміграцією і те, що в тім часі пережив наш нарід, остає не тільки для чужинців, але частинно і для своїх невідомим, покритим чорною заслоною. А був це час великого ферментування в українськім народі, що в обороні своїх прав і життя піднімався до найбільших жертв і зусиль...

Заледви минув рік, як я опинився поза межами рідної землі. Про це, що я бачив власними очема і по части сам пережив, хочу хоч кількома словами згадати. Не бачив я досі ні в одного народу Европи так великих зусиль і жертв для свого незалежного життя, як виявив тепер наш нарід. Не було ні старого, ні малого українця, чи українки, для яких зусилля здобути самостійність булиб чужі та страшні. Були хвилини, коли здавалось, що мета осягнена. Нищений і переслідуваний роками наш нарід кидався з великим запалом до творення незалежного життя, та гітлерівський уряд втопив у крові нашу самостійність і багато провідних українців опинились в тюрмі або були розстріляні. Розпочалась завзята боротьба з новим окупантом, яка набирала таких розмірів, що німці на деяких теренах, як Волинь, Полісся, Карпати тратили силу опанувати ситуацію. Ніхто досі гідно не оцінив тих безіменних героїв, що так багато причинилися до повалення гітлеризму.

На місце цеї тиранії прийшов червоний кат, якого жорстокість та засоби нищення людських прав переходять межі людських понять. Так і на дальше по ярах і лісах кується доля народу. Колись історія висвітлить надлюдські зусилля і звеличає імена тих, малощо відомих поза краєм, людей, що на руїнах і трупах виростали на велитнів, що ставали до боротьби не тільки в обороні прав свого народу, але й прав поневолених народів цілої східної Европи. Вони видвигнули клич „Свобода народам і людині!" і він став гаслом поневолених народів східної Европи. Україна, як і колись, сповняє свою провідницьку місію в обороні цивілізації і права на людське життя на межі двох світів.

Та сумно робиться, що на еміграції находяться наші люди, які дають собі накрити очі червоним блахманом і своєю роботою та пропагандою обманюють менше свідомих, які, не знаючи дійсности, починають вірити в щирість і дружбу Радянського Союзу. Ті люди повинні схаменутись завчасу і заперестати найбільший злочин супроти своїх братів і сестер по крові. Вони помагають злочинцям розпинати свободолюбні народи, вони звеличують їх якраз в той час, коли наш край перемінився в країну мук і терпінь, коли звідтам добувається тільки тихий стогін наших братів і сестер та підноситься дикий регіт переможця. Міліони наших братів і сестер караються в понурій Сибірі; тюрми переповнені ними, тисячі йдуть щоденно на розстріли і це є „веселе, щасливе життя українського народу". Хібаж замало цего, щоби ці люди усвідомили собі свою злочинну роботу Каїнів? Вони не бачуть соток тисяч братів, часто й дітей невинних, бездомних, порозкиданих по цілому світі; не бачуть жахливого положення „визволених" наших людей на теренах Німеччини.

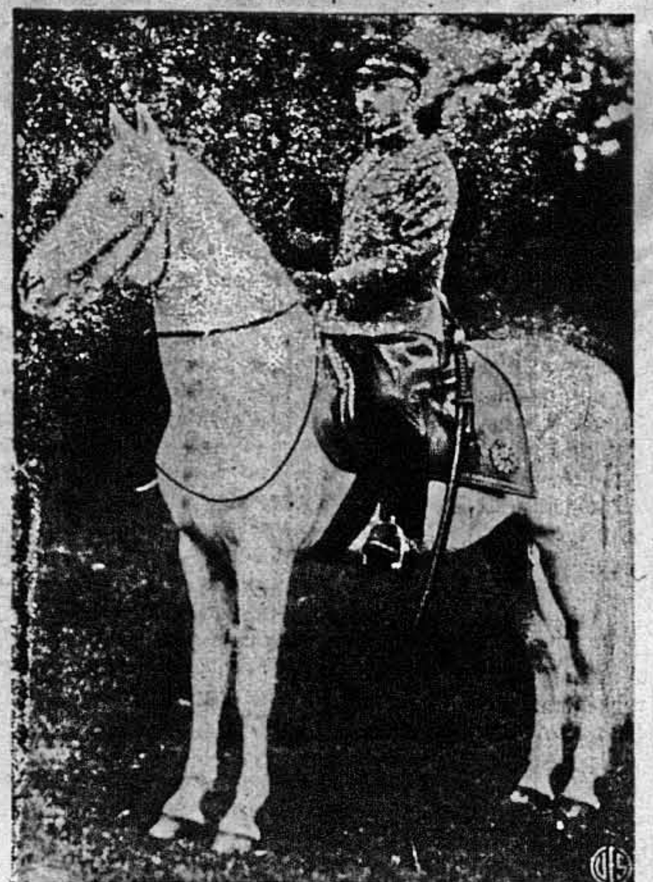
Це найбільша трагедія українського народу! Щоб рятувати себе від „повороту до дому", а властиво від вивозу на Сибір, або розстрілу, вони сидять у таборах, або й остають без допомоги та опіки, як люди без держави. А червоні силою стараються їх забрати...

Чорна хмара нависла над нашим народом. Невжеж може бути хтось на еміграції, що не хотів би помогти нещасним? Українці, еміґранти в Канаді та Америці, мають виїмкове щастя находитися в дійсно демократичних державах. Вони можуть сповняти свої обовязки супроти країни, в якій живуть, і враз з тим не забувати про найбільш геройський, але й найбільш страждаючий нарід, з якого самі вийшли.

Українці в краю завжди і тепер мали великі надії на еміграцію, головно в Канаді й Америці. Нехайже кожний українець — без уваги на переконання, партію, чи віроісповідання — гідно сповнить в цю хвилю свій обовязок, нехай не тільки словом, але й ділом допоможе своїм нещасним братам і нехай не стягне на себе жорстокого осуду історії. Сповніть свій чесний обовязок не тільки перед своїм народом, але й в інтересі будучого тривалого миру. А не можна сподіватинся тривалого миру в світі, поки ціла середна і східна Европа не визволяться від неволі, в якій вона тепер опинилася.

Через Канцелярію КУК.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ І КАНАДІЙСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

СИН СОНЦЯ. — Японський імператор Гірогіто, 124-тий цісар-наслідник в простій лінії, потомок бога-сонця — як вірять японці. Він сидить на білому кони, на котрім адмірал Вилйем Ф. Ґалсі заповів свій вїзд до Токйо після перемоги Америки над Японією.

Американська армія поборює упередження

Ще ніколи стільки американців не усвідомлювали собі справу релігійних і расових упереджень та їхнього впливу на добробут країни, як в останні часи. Якщо не знають про ту справу зо свого досвіду, чи спостереження, то знайомляться з нею через різні міжрасові міжрелігійні та урядові організації, які працюють для поборювання нерівного відношення до якоїсь групи — чи кількох груп — американців. Займається цею справою також і военний департамент, поборюючи шляхом освіти расові та релігійні упередження серед війська.

Зрозуміло, що военний департамент має певні інформації про те, як німці та японці використовували упередження поширюючи ненависть та замішання поміж няародами, з метою їх поділу для своїх цілей. Має також відомості про намір ворогів використати расове та соціяльне найменше напруження у цій країні.

„Кожний американець, який поширює упередження проти меншинових груп — католиків, евреїв, нігрів, чужородців та інших прислуговується — свідомо чи несвідомо — ворогам", пише недавне число „Військової Розмови", що видається інформаційно-освітним відділом военного департаменту.

„Звідки дістаємо упередження? — питає стаття. — Чоловікам і жінкам в уніформі, стаття насамперед пригадує, що упередження нам не даються у спадщині, що „при народженні ми маємо тільки нахил розвинути почуття любови, чи ненависті, чи які інші. Кого сподобаємо собі чи ні, хто кого полюбимо, чи зненавидимо, залежить від нашого досвіду, що навчаемось дома, у школі, від сусідів. Мовам, якої навчимось, релігія, погляди, почуття поведінка, відношення до інших, упередження — усе це придбаємо від нашого оточення.

„Упередження розвиваються також на ґрунті непевности чи невдоволення. Можемо почувати непевність у своїх здібностях. Можемо почуватись непевними на праці, чи на своїм громадськім становищі. Для того щоб збільшити нашу самопевність, почуття власної вартости, часто шукаємо довкола себе за кимнебудь, кого можемо вважати ,менче вартісним', на кого моглиб скласти вину за наш неуспіх, за нещастя. Саме тому упередження зявлялись найбільш у часах соціяльного напруження, економічного упадку.

„Упередження часто використовуються деякими особами для своїх власних цілей. Німці використали ненависть для розбиття опозиції, для того щоб сховати свої дійсні цілі, щоб скласти вину за краеві та інтернаціональні недомагання на ,грішного цапа' (чи як у нас кажуть — ,на бідного Макара') а разом з цим придбати собі прихильників. Кричали: ,ненависть до евреїв! Ненависть до поляків! Ненависть до русских! Ненавидьте їх з будь-якої причини, чи зовсім без причини, але ненавидьте їх! Бо ненависть значить сила — влада для націстів!"

Далі стаття пояснює звідки зявився вираз „грішний", чи „обітований цап". „У стародавні часи, пише автор статті, багато людей вірили, що їхні провини та гріхи можуть бути переведені на якусь іншу особу, чи тварину, чи предмет. Підчас релігійного обряду, яким провадив провідник племені, часто вибірали цапа на якого ніби складали гріхи, цілого племені. І сьогодні коли люди складають вину за свої невдачі на невинних осіб, інші називають це складанням вини на ,грішного цапа'. На протязі історії, в той чи інший час, кожна меншинова група зазнала подібного переслідування.

„Як глянемо оком далеко в минуле, каже стаття, все найдемо випадки, коли могутні володарі підбурювали народ проти ,бунтівничих' меншин, щоб заховати свої власні корисні цили. В Гітлерівській Німеччині націсти почали з переслідування евреїв, але звичайно пізніше обернулися проти католиків, протестантів, чихів, поляків — та проти цілого світу.

„Америка також мала у своїй історії безславні сторінки — переслідування меншин" — згадується у статті. „Багато з наших перших поселенців, які уникаючи релігійних упереджень та переслідувань, приїхали сюди, не давали релігійної свободи іншим. В одній кольонії то були католики, у другій квейкери, чи евреї, лютерани, моравани, презбитеріяни, баптисти, деісти, чи атеісти, які були позбавлені релігійної чи політичної свободи. В 19. столітті почали групи старших іміґрантів звисока дивитись на новоприбувших. Велике було невдоволення проти ,інвазії' ірляндців, що приїхали тоді сюди у великій кількості після неврожаю на картоплю 1846 року. Заворушення проти них виникли у Філядельфії, Бостоні та Ню Йорку. Пізніше упередження було проти новіших іміґрантських груп, — проти поляків та інших словян, проти італійців, евреїв, русских. Коли після першої світової війни іміґрація була обмежена до певної річної квоти для кожної країни, перевага давалась попереднім іміґрантським групам. Багато при тому забували, що всі ми є або іміґранти або діти іміґрантів. Ніхто не має права називати інших ,чужинцями', хіба що він сам є американський індіянин. Покійний президент Рузвелт казав: „американізм не є, і ніколи не був, справою раси чи походження. Американізм є справою розуму та почуття"...

„Роками робляться старання для усунення дискримінації та упереджень, які позбавляють людину основних прав як грамадянина демократичної країни. Дискримінація та упередження не є продуктом американського способу життя, скоріше загрозою. І кожний з нас має відповідальність — змагатися, щоб американський спосіб життя переміг.

Вище наведені уривки вказують на те, які інформації ширить наша армія про історію упереджень та їх наслідки серед американських вояків, які боряться за свою країну. Більш про це буде в наступній статті.

Загальна Рада — ФЛІС.

ПОШУКУЄМО 368 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

133) Український Допомоговий Комітет, Бриджпорт, Конн.	$ 100.00
Попередно проголошено	13,250.00
Разом	$13,350.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA

P. O. BOX 346 JERSEY CITY 3, N. J.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРІВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ 9, 31, 228 З СЕЙНТ КЛЕР, І 78 та 265 З МАЙНЕРСВІЛ, ПА., про

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

:——::——: що відбудуться :——::——:

В НЕДІЛЮ, 19. СЕРПНЯ (AUGUST 19, 1945)

В СТАРІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЦЕРКОВНІЙ САЛІ В СЕЙНТ КЛЕР, ПА.

Збори зачнуться в 3. годині пополудні.

На зборах будуть промовляти головний контрольор **Д. Капітула** й орґанізатор **А. Маланчук.** Вони обговорять важні орґанізаційні справи, а тому урядники й члени вище згаданих відділів повинні бути присутними обовязково на цих зборах, щоб спільно нарадитись над добром нашої орґанізації.

Д. Капітула, окр. предс. округи МекАду, Па.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

Українське Національне Запомогове Товариство „Дністер"

відділ 361 Українського Народного Союзу в Ню Йорку

:——::——: влаштовує :——::——:

Величавий Сезоновий ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 19-го СЕРПНЯ (AUGUST 19, 1945)

at the National Bowling Academy, 46th Avenue & 160th Street, Flushing, L. I.

ПАРК буде вітворений у 10-тій год. рано.

ЦІНА ТІКЕТІВ 65¢ з податком, а для вояків вступ вільний.

До танцю буте приґравати музика п. Л. Козака.

Запрошуємо всіх на цей Величавий Пікнік, де дуже гарно забавитеся; танець за танцем, а як зголодніете, то ми для вас постаралися різних присмаків з напитками. Оджеж приходіть всі і то завчасу. Комітет Пікніку ручить, що як прийдете, то не пожалуєте, кожний почується вдоволений. При нагоді можна стрінутися зі своєю Ріднею чи знайомими і придбати собі більше знайомих. **Комітет.**

DIRECTION TO THE PARK: From New York City: Take I. R. T. Subway to Grand Central Sta., or B. M. T. to Times Square or Queensboro Plaza Station and change for Flushing Trains. Get off at Main St. Station then take Rosewood — Jamaica — Holles or Queens Village Bus (No. 26 or 27). All Buses stop at the door. — **From Brooklyn:** All "L" trains to Queensboro Plaza Station, change to Flushing trains, then take Bus to Park. — Bus Station у Rosewood, Jamaica, Holles or Queens Village обіцяли достарчити багато босів до спроваджування людей з стації до Парку і з Парку до стації. Обслуга Босів кожного задоволить.

БУРЖУАЗНЕ КОХАННЯ

Я, братчики мої, не люблю баб, що в капелюшках. Коли баба в капелюшку, коли панчішки на ній фельдикосові. або мопсик у неї на руках, або зуб золотий, та така аристократка мені і не баба зовсім, а порожнє місце.

А в один час я, звичайно захоплювався одною аристократкою. Гуляв з нею і в театр водив. А в театрі — то все й вийшло. В театрі вона й розгорнула свою буржуазну ідеольоґію в цілому обемі.

А зустрінувся я з нею на подвірі камяниці. На зібранні. Дивлюся, стотіть отака цяця. Панчішки на ній, зуб золочений.

— Звідкіля — кажу — ти, громадянко? З якого числа?

— Я — каже — зі семого.

— Будь ласка — кажу — живіть.

І відразу якось-то вона мені страшенно подобалася. Внадився я до неї. В семе число. Бувало, прийду як офіціяльна особа. Мовляв. як у вас, громадянко, мається справа з водопроводом і тоалетою? Функціонує?

— Так, — відповідає — функціонує.

А сама кутається в баєву хустку і ні мур-мур більше. Лише очима стриже. І зуб в роті блищить. Походив я до неї місяць — привикла. Почала подрібніше відповідати. Мовляв, функціонує водопровід, спасибіг вам, Семене Семеновичу, за увагу.

Дальше — більше, почали ми з нею по вулицям гуляти. Вийдемо на вулицю, а вона велить себе під руку взяти. Візьму її під руку і волочуся, як щупак. І чого, сказати не знаю, і перед народом ніяково.

Ну, а раз вона мені каже:

— Що ви, — каже — Семене Семеновичу, мене все по вулицях водите? Аж голова закрутилася. Ви би, каже, як кавалір і при владі, завели мене, наприклад, у театр.

— Можна — кажу.

І саме на другий день прислала комчарунка білети в оперу. Один білет одержав я, а другий мені Васька-слюсар подарував.

На білети я не поглянув, а вони різні. Котрий мій — внизу сидіти, а котрий Васьчин — аж на верхній галерійці.

От ми й пішли. Сіли в театрі. Вона сіла на мій білет, а я на Вальчин. Сиджу на верхотурі і ні хріна не бачу. А коли нагнувся через перегородку, то її бачу. Хоч слабо.

Понудьґував я, понудьґував, вниз пішов. Дивлюсь — антракт. А вона в антракті ходить.

— Добрий вечір! — кажу.

— Добрий вечір!

— Інтересно, — кажу — чи тут функціонує водопровід?

— Не знаю — каже.

А сама в буфет пре. Я за нею. Ходить вона по буфеті і на прилавок глипає. А на прилавку полумисок. На полумиску тісточка.

А я отаким ґусаком, отаким буржуєм недорізаним, вюсь біля неї і пропоную:

— Якщо — кажу — маєте охоту зїсти одно тісточко, то не сумнівайтесь. Я заплачу.

— Мерсі! — каже.

І негайно підходить розпустним кроком до полумиска і цуп з кремом і жре.

А грошей в мене — кіт наплакав. Найбільше, на три тісточка. Вона їсть, а я турботливо по кишенях нишпорю, перевірюю рукою, стан моєї каси. А грошей стільки. що за нігтем.

Зіла вона з кремом, цуп друге. Я аж гикнув. І мовчу. Взяла мене отака буржуйська соромливість. Мовляв, кавалір, а не при грошах.

Ходжу я довкола неї, як півень, а вона реґочеться і на компліменти напрошується.

Я кажу:

— Чи не пора нам іти сідати. Здається, дзвонили.

А вона каже:

— Ні.

І бере третє.

Я кажу:

— Чи не багато то на порожній шлунок? Може знудити.

А вона:

— Ні — каже — ми привикли. — І бере четверте.

Тут ударила мені кров до голови.

— Клади — кажу — назад! А вона злякалася. Відчинила рот. А в роті зуб блищить.

А мені немов віжка попала під хвіст. Все одно, думаю, тепер із нею не гуляти.

— Клади — кажу — до чортової матери!

Поклала вона назад. А я кажу хозяйнові:

— Скільки платимо за сконсумовані три тісточка?

А хозяїн тримається індиферентно — дурнем прикидається.

— Ви — каже — платите за сконсумовані чотири штуки стільки-то.

— Як — кажу — за чотири? Коли четверте на полумиску находиться.

— Ні, відказує — хоч воно і на полумиску находиться, але надкушене і пальцем зімяте.

— Як — кажу — надкушене, змилуйтеся. То ваші дрібноборжуазні фантазії.

А хозяїн не виявляє ніякої соціяльної солідарности і перед пикою руками вертить.

— Ну, звичайно, зібрався народ. Експерти. Одні кажуть: надкушене, другі — ні.

А я вивернув кишені — звичайно, всяка дрянь шнурки, ґудзики на долівку вивалюється — народ реґочеться. А мені не смішно. Я гроші лічу.

Почислив гроші — за чотири штуки без лишку. Даремне, матінко моя, сперечався.

Заплатив. Звертаюся до дами:

— Розідайте! — кажу. — Заплачено. Нехай і черево лусне, аби дар Божий не пропадав.

А дама не рухається. І соромиться доїдати.

А тут якийсь дядя вкрутився.

— Давай, каже — я доїм.

І доїв наволоч. За мої гроші. Сіли ми в театр. Додивилися на оперу до кінця. І у свояси.

А дома вона мені каже:

— Доволі велике свинство з вашої сторони. Хто без грошей — не їздить з дамами.

А я кажу:

— Не в грошах щастя, громадянко, а в пролетарській самосвідомости. Даруйте за слово.

Так ми з нею й розійшлися. Не подобаються мені аристократки.

М. Зощенко.

HERO OF BATAAN—General of the Army Douglas MacArthur as he arrived at Melbourne, Australia, after his sensational dash through the Jap blockade from Bataan. Under his ingenious direction the campaign in the Pacific comes to a long-awaited conclusion.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

МІСТО НЮ ЙОРК.

Підприємчивість тов. Дністер.

Наше найбільше нюйорське товариство, тобто „Дністер", від. 361. У. Н. Союзу дбає про те, щоб іти з духом часу і відчувати потреби української громади. Нема народньої справи, котрої товариство „Дністер" не підтримувалоб. От з приводу допомогової акції „Дністер" був одним з перших, що поспішив з допомогою, а тепер дальше збирає дари. Вже понад $1000 зібрано і передано, кому слід.

Але касу товариства треба доповнювати. Тому „Дністер" уладжує підприємства, чи там імпрези, як хочете. На ці імпрези приходять члени і не-члени і якось щастить усім.

У наступну неділю 19. серпня тов. „Дністер" улаштовує пікнік в городі Нешенел Бовлинг Акедемі у Флошинг. Треба надіятися, що публика поставиться прихильно до цього підприємства. Для лекшого доїзду компанія, яка оперує босами, обіцяла на прохання „Дністра" постаратися за боси для лекшого доїзду на пікнік з кінцевої стації собвею. Це повинно бути заохотою для громадян поспішити до гурту.

Р-р.

ЖАРТИ

Не все штука вдається.

Пан Еш мав дуже лагідну жнку. Коли вона померла, він так памятав на ню, що повісив її капелюх на вішалі в присінку, щоб усе йому нагадував небіжку.

Коли оженився з другою жінкою, то й ця була лагідна і не боронила чоловікови глядіти на капелюх своєї попередниці.

Але, як похоронив другу, то повісив теж і її капелюх коло капелюха першої небіжки, щоб він нагадував йому доброту другої.

Колиж впроваджував третю жінку, — а вона була вже давніше його сусідкою і знала вже про перші два капелюхи — вона на його прохання згодилася на те, щоб оба капелюхи висіли в присінку. Однак, як вона вже розглянулася по господарстві, як станула на обох ногах, каже до свого чоловіка:

— Нехай оба капелюхи твоїх перших жінок там висять, де ти повісив. Але третій капелюх не буде мій, а твій.

І так справді сталося.

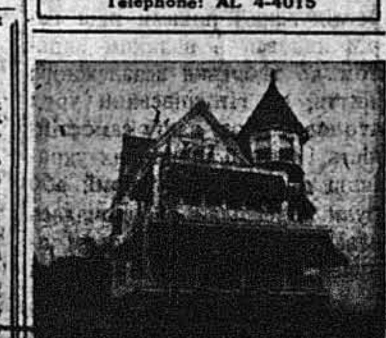
ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, відділ 206, відбудеться в неділю 19. серпня, в парохіяльній салі при 47 Гериc Евеню, в годині 1. по обіді точно. Проситься всіх членів прибути на ці збори, бо будуть важні справи до обговорення і до полагодження. — І. Кокольський, секретар.

IRONDEQUOIT, N. Y. Br. 289 Meeting of the Taras Shevchenko Society will be held Sunday, August 19, 1945 at 2:00 P.M. Meeting will take place at the Ukrainian Hall on Goodman.

All members are asked to attend and be on time. Stephen Holowka, President; John Yanus, Treasurer; William Hussar, Secretary.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

ТАРЗАН, ч. 1230. Король нещасного острова.

„Ви були важко ранені", сказав чоловік, „але я лічу прості всі рани.

„Але чому ви хотіли рятувати мені життя?" Тарзан спитався. „Аби мене вбити, як вам цього захочеться?"

„Хто ви такий?" спитався остро Тарзан.

Той відповів грізно: „Я є король Нещасного Острова, монарх смертельного мочару, правитель людей і демонів".